

Verksamhetsplan

Verksamhetsår 2026

Ringsjöns vattenråd 2026

Styrelsen vid årsskiftet 2024/2025

Ordförande: Kommunstyrelsens ordförande (KSO) i Höors kommun

Ledamöter: KSO Eslövs kommun, KSO Hörby kommun, VD Sydvatten AB, representant för LRF, representant för yrkesfisket i Ringsjön, representant för Ringsjöns fiskevårdsområdesförening, representant för naturskyddsföreningarna

Suppleant: Representant för Skåne Blekinge jordägarförbund

Ersättare: För respektive huvudman: Höors kommun, Hörby kommun, Eslövs kommun och Sydvatten AB.

Hemsida: www.ringsjon.se

Facebook: facebook.com/ringsjonsvattenrad

Foto framsida: Naturliga strömvatten vid Råby hållor, maj 2025. Foto: Karin Kallioniemi

Innehåll

1	Verksamheten enligt stadgarna	4
2	Övergripande samordning och kommunikation	5
2.1	Stämma	5
2.2	Styrelse	5
2.3	Huvudmännens ledningsgrupp.....	5
2.4	Beredningsgrupp	5
2.5	Nya stadgar	5
2.6	Ny arbetsordning	5
2.7	Samverkan med andra vattenråd	5
2.8	Dialog med länsstyrelsen om vattenstatus	6
2.9	Extern kommunikation.....	6
3	Undersökningar och kunskapsinhämtning	6
3.1	Recipientkontroll.....	6
3.2	Kompletterande makrofytinventering	7
3.3	Standardiserat provfiske med översiktsnät	7
3.4	Simfåglar	7
3.5	Anpassad miljöövervakning när fisket förändras.....	7
4	Vattenvårdsfiske	7
4.1	Utförare upphandlas, följs upp och utvärderas.....	8
4.2	Långsiktiga förutsättningar säkerställs	8
4.3	Trålverksamheten avslutas.....	8
5	Åtgärder uppströms Ringsjön	8
5.1	Restaurering av Kvesarumsåns nedre del.....	8
5.2	Etablera rutiner, arbetsformer och organisation.....	9
5.3	Markägardialoger, utredningar och åtgärdsbank.....	9

1 Verksamheten enligt stadgarna

Ringsjöns vattenråd, utgör en ideell förening vars medlemmar har ett intresse i vatten inom Ringsjöns tillrinningsområde. Rådet ska verka för att skapa sig ett helhetsperspektiv på vattenresurserna inom Ringsjöns tillrinningsområde, inklusive grundvatten.

Vattenrådet ska bidra till vattenförvaltningen genom att på ett tidigt stadium delta i förberedelser och diskussioner om hur vattenresurserna ska hanteras, i samverkan och samråd med berörda myndigheter.

Vattenrådet ska övervaka sjöns tillstånd samt verka för en god vattenvård och minskningen av övergödningen inom rådets verksamhetsområde. Vattenrådet ska erbjuda en plattform där alla frågeställningar rörande vattnet kan tas upp och hanteras samt verka för en lokal förankring och ett underifrånperspektiv.

För detta ändamål ska Vattenrådet:

- i. Utgöra ett gemensamt forum rörande vatten i Ringsjöns tillrinningsområde och i Ringsjön,
- ii. initiera och genomföra vattenvårdande åtgärder,
- iii. initiera och understödja vattendragsgrupper
- iv. genomföra kontroller av vattenkvaliteten i form av recipientkontrollprogram, och
- v. i övrigt handha uppgifter rörande vatten inom verksamhetsområdet.

Vattenrådet ska verka för att vatten inom verksamhetsområdet minst når och upprätthåller god status, enligt vattenförvaltningens definition.

2 Övergripande samordning och kommunikation

Vattenrådets verksamhet regleras i stadgar, i Samarbetsavtal 2026-2031 (Huvudmännens avtal) samt i avtal om recipientkontroll inom Ringsjöns vattenråd. Höörs kommun är säte för verksamheten. Höörs kommun ställer personal och lokaler samt övrig utrustning nödvändig för driften av verksamheten till Ringsjöns vattenråds förfogande.

Vattenrådet ska fungera kunskaphöjande och samordnande i alla delar av sin organisation. Det innebär att kunskapsutbyte och samordning ska ske vid stämma, styrelsemöten och i beredningsgrupp. Medlemmar i föreningen, styrelsen och föreningen har möjlighet att bidra till en bättre samlad kunskap och ett gemensamt arbete för god vattenstatus.

2.1 Stämma

Stämman är vattenrådets högsta beslutande organ. Samtliga medlemmar har rätt att delta och att vara delaktiga i beslut. Medlemmarna kan nyttja sin rösträtt bland annat till att utse styrelse (exkl. huvudmännen) och övriga förtroendeposter.

Rådet ska hålla årsstämma 3 juni kl. 16, i Höör. Motioner inför stämman ska vara styrelsen tillhanda senast 22 april.

Utöver årsstämman finns möjlighet att kalla till extra stämmor.

2.2 Styrelse

Styrelsen svarar för Vattenrådets organisation och förvaltningen av rådets angelägenheter. Styrelsen sammanträder minst två gånger per år.

2.3 Huvudmännens ledningsgrupp

Kommunerna Eslöv och Höör samt Sydsvatten AB är medlemmar i Vattenrådet. Dessa tre medlemmar finansierar tillsammans Vattenrådets verksamheter. Dessa tre medlemmar ska därför ha en särskild medlemsstatus och benämnas ”Huvudmännen”. Ledningsgruppen sammanträder vid behov, främst för att bereda budget, samarbetsavtalet och andra frågor av större vikt.

2.4 Beredningsgrupp

Beredningsgruppen bereder ärenden till styrelsen och träffas minst en gång inför varje styrelsemöte. Därutöver finns ofta behov av ytterligare möten för att planera verksamheten.

2.5 Nya stadgar

Hörby kommun lämnar rollen som huvudman vid årsskiftet 2025/2026. Stadgarna behöver ändras för att spegla den nya organisationen. Nya stadgar bereds inför ordinarie årsstämma.

2.6 Ny arbetsordning

Övriga huvudmän är överens om ett nytt samarbetsavtal. Avtalet säger att en Arbetsordning ska tas fram för att närmare beskriva hur ärenden ska förberedas, kallelser ska skickas ut etc. för att säkerställa effektiva arbetsmetoder och huvudmännens insyn i arbetet. Arbetsordningen ska omfatta arbetet både i ledningsgruppen och i styrelsen för Ringsjöns vattenråd. Arbetsordningen beslutas av styrelsen i Ringsjöns vattenråd.

2.7 Samverkan med andra vattenråd

Ringsjöns vattenråd ska samverka med andra vattenråd. Med Rönne Å vattenråd finns anledning till en särskilt uttalad samverkan eftersom våra två vattenråd delar samma avrinningsområde. Därutöver finns anledning att hämta inspiration hos de vattenråd i Skåne som har en längre erfarenhet av att arbeta med åtgärder uppströms. Kävlinge ås

vattenråd har under 2025 etablerat en vattenplaneringsgrupp med syfte att stärka vattenfrågorna i kommunernas fysiska planering. Eftersom samtliga kommuner i Ringsjöns vattenråd även ingår i Kävlingeåns vattenråd blir det naturligt att se vattenplaneringsgruppen som ett erfarenhetsutbyte med bäring även på Ringsjöns tillrinningsområde..

2.8 Dialog med länsstyrelsen

Vattenrådet ska fördjupa dialogen med länsstyrelsen, främst genom beredningsgruppen. Länsstyrelsen ansvarar för att statusklassa sjöar, vattendrag och grundvatten enligt vattendirektivet. När det gäller statusen för Ringsjön bedömer Ringsjöns vattenråd att statusklassning utifrån index inte ger en rättvisande bild. I stället behövs en så kallad expertbedömning. Ringsjöns vattenråd ska lyfta frågan till länsstyrelsen för dialog.

2.9 Kommunikation med allmänheten

Kunskap och nyfikenhet från allmänheten ger förutsättningar för att värna miljön. Vattenrådet ska därför sprida kunskap om och väcka nyfikenhet på livet i sjön, vattendragen och tillrinningsområdet. Vattenrådet ska också sprida kunskap om vattenvård – både i vattenrådets regi och genom andra parter som verkar i tillrinningsområdet. Visa, förklara och engagera är ledord för kommunikationen.

Kommunikationen sker löpande i följande kanaler:

- På vattenrådets hemsida publicerar vi Rapporter och nyheter, både om livet i sjön och tillrinningsområdet och om vattenrådets verksamhet. Hemsidan fungerar som kunskapsbank.
- På vattenrådets facebook-sida publicerar vi kortare notiser med syfte att väcka intresse och öka kunskapen om livet i sjön, vattendragen och tillrinningsområde. Vi berättar också löpande om vattenrådets verksamhet.

Särskilda kommunikationsinsatser ska genomföras 2026 i form av:

- Två offentliga sammankomster (guidningar i miljön eller föredrag)

Därutöver kan vattenrådet efter förfrågan bidra med föredrag och liknande vid arrangemang genom andra parter. Bedömning av möjligheterna diskuteras från fall till fall.

3 Undersökningar och kunskapsinhämtning

Konkret och aktuell kunskap om vattenkvalitet och om livet i sjöar och vattendrag är avgörande i arbetet för god vattenstatus. Kunskap om miljön är också avgörande när det gäller allmänhetens omsorg om vattnet. Under avtalsperioden 2026-2031 ska Ringsjöns vattenråd genomföra undersökningar och miljöövervakning i syfte att öka kunskapen om avrinningsområdet och i syfte att uppmärksamma utvecklingen av vattenstatusen.

Delar av undersökningarna finansieras genom det samordnade Recipientkontrollprogrammet. Andra delar finansieras av huvudmännen. I vissa fall kan även Hörby kommun vara med och delfinansiera utredningarna. Slutligen kan balanskontot användas för engångsinsatser när det gäller utredningar.

3.1 Recipientkontroll

En recipientkontroll innebär en övervakning av miljöförhållanden i sjöar och vattendrag. I vårt fall handlar det om Ringsjön och några av de vattendrag som rinner ut i sjön. Exempel på parametrar som provtas är vattenkemi, siktdjup, elfiske, bottenlevande djur, plankton och vattenväxter i sjöar. Recipientkontrollen i Ringsjöns avrinningsområde ingår som en del i den samordnade recipientkontrollen för Rönneåns avrinningsområde.

Recipientkontrollen utförs av konsult. Ekologigruppen AB är upphandlade tom 2027-12-31, med möjlighet till två års förlängning.

Resultat och rapporter från provtagningarna finns på vattenrådets hemsida.

3.2 Kompletterande makrofytyntivering

Makrofyter (undervattensväxter) är viktiga för att sjön ska hålla sig klar. Växterna behöver ha en täckningsgrad av 25-30 % av bottenarna. De karteringar som genomförs genom recipientkontrollen ger viss kunskap. Under 2025 har sekretariatet fört dialog med konsulten för recipientkontrollen angående hur karteringen kan kompletteras för att ge en mer helhetlig bild. Slutsatser sammanställs hösten 2025, inklusive tillkommande kostnad.

Under 2026 får detta resultat bilda utgångspunkt för ställningstagande om utökning av recipientkontrollen framöver. Finansiering föreslås ske genom budget för utredningar under 2026 och därefter genom recipientkontrollbudget.

3.3 Standardiserat provfiske med översiktsnät

Standardiserat provfiske med översiktsnät utförs i Ringsjön (alla delsjöar) under september. Provfiske har genomförts i egen regi och med samma metod årligen sedan 2005.

Provfiskena i Ringsjön brukar ge 4000-7000 fiskar per delsjö. Av dessa mäts varje fisk till närmaste millimeter. Dessutom mäts och vägs minst 100 av abborrharna och mörtarna. Övriga arter, utom gös minst 50 av varje. Vi strävar efter att mäta och väga alla gösar. Provfisket finansieras genom budget för Utredningar samt Administration (personal).

3.4 Simfåglar

Fågelinventeringarna i Ringsjön har pågått sedan 1968. Denna inventering utförs även 2026, under september och oktober.

Under 2026 avser vattenrådet även handla upp en rapport över resultatet från inventeringarna från extern konsult. Syftet är att öka allmänhetens kunskap om förhållandena i Ringsjön och om utvecklingen av fågelbeståndet.

Kostnaden beräknas till 75 000 kr. Finansiering föreslås ske genom huvudmännens budget för utredningar samt medfinansiering från Hörby kommun. Åtgärden genomförs under förutsättning att finansiering finns.

3.5 Anpassad miljöövervakning när fisket förändras

Under 2025 har Ringsjöns vattenråd genom en konsult utrett förvaltningsalternativ för Ringsjön. Utredningen presenterade förslag på olika framtida förvaltningsalternativ, som innebär att sjöns status fortsätter att utvecklas positivt. Alternativen handlar främst om olika typer av vattenvårdsfiske (jämför avsnitt 4).

När vattenvårdsfisket förändras blir det viktigt att vara extra uppmärksam på hur olika kvalitetsfaktorer i sjön förändras och att anpassa miljöövervakningen efter behoven. Under 2026 behöver vattenrådet dra slutsatser från utredningen när det gäller eventuellt behov av anpassning av miljöövervakningen. Punkt 3.2 om Makrofytyntivering är ett exempel på det, men fler kan finnas.

4 Vattenvårdsfiske

Under flera årtionden har Ringsjön lidit av övergödningssproblem. Olika åtgärder har utförts både i sjön och på land för att motverka detta. Ringsjöns vattenråd har sedan 2005 utfört reduktionsfiske av vitfisk i Ringsjön. Fisket har genomförts som partrålning och pågick till och med 2024. Goda resultat har uppnåtts, vilket märks tydligast i ökat siktdjup och ökad makrofyttäckning. Under 2025 har reduktionsfisket vilat på grund av personalbrist.

Med utgångspunkt i utredningen om möjliga förvaltningsalternativ bedömer vattenrådet att det finns ett långsiktigt behov av vattenvårdsfiske i Ringsjön. Utredningen visar samtidigt att det sannolikt finns möjlighet att genomföra fisket med extern utförare. Vattenrådet bedömer därför att det inte är ändamålsenligt och ekonomiskt försvarbart att återuppta trålning av Ringsjön i egen regi.

Under avtalsperioden 2026-2031 ska vattenvårdsfiske genomföras för att vidmakthålla de goda resultat som uppnåtts i termer av siktdjup och makrofyttäckning. Avsikten är att genomföra vattenvårdsfisket i extern regi med annan metod än trålning.

4.1 Utförare upphandlas, följs upp och utvärderas

Upphandling av extern utförare inleds med att kravspecifikation och väsentliga förutsättningar tas fram i dialog med Fiskevårdsområdesföreningen. Därefter tillfrågas möjliga utförare och tilldelning sker för fisket 2026.

Vattenrådet ska ha en löpande kontakt med utföraren och insyn i resultaten under tiden vattenvårdsfisket pågår. När fisket är avslutat ska resultatet följs upp och utvärderas inför kommande års verksamhet.

4.2 Långsiktiga förutsättningar säkerställs

Långsiktiga förutsättningar för att bedriva vattenvårdsfiske gäller dels en långsiktigt upphandlad utförare och dels tillgång till material, brygga etc som behövs för utförandet. Under 2026 arrenderar Ringsjöns vattenråd mark, bryggplats etc vid fiskehamnen i Gamla Bo. Detta arrende är utformat för trålfiskets behov och kan sannolikt sägas upp eller omförhandlas.

4.3 Trålverksamheten avslutas

När det bedöms finnas långsiktiga förutsättningar att bedriva vattenvårdsfiske i extern regi ska trålverksamheten i Ringsjöns vattenråd avslutas. Det innebär bland annat att:

- Trålbåtar säljs
- Övrig material och utrustning avyttras
- Verksamheten dokumenteras och arkiveras

5 Åtgärder uppströms Ringsjön

Under 1800-talet och 1900-talet dikades stora delar av Sverige ut. Sjöar sänktes och naturligt slingrande vattendrag grävdes om till raka diken. Syftet var att vinna större torra markytor för jordbruket samt att rationalisera jordbruket.

Idag vet vi att markavvattningen fick negativa konsekvenser för vattenhushållningen i landskapet. När vattnet stannar kortare tid i landskapet så sköljs en större del av näringsämnena iväg till sjöar och hav som blir övergödda. Våtmarker och naturliga bäckar har blivit ovanligare, vilket påverkar livsmiljöer för både växter, djur och människor. När vattnet rinner snabbare genom landskapet blir svängningar i flöden och vattenstånd större, vilket spår på klimatrisker både i jordbruk och i byggd miljö.

Det går att återfå delar av vattnets historiska mönster i landskapet genom att restaurera våtmarker och vattendrag. Det finns bidrag att söka för att delfinansiera åtgärderna från EU, stat och region.

Under avtalsperioden 2026-2031 ska Ringsjöns vattenråd etablera rutiner, arbetsformer och organisation för vattenvårdande åtgärder uppströms Ringsjön. Vattenrådet ska samordna, utreda, förbereda, genomföra och delfinansiera åtgärder. Vattenrådets roll kommer att variera mellan projekt beroende på vem som är projektägare, markägare, kommuntillhörighet, och typen av finansiering för åtgärden.

5.1 Restaurering av Kvesarumsåns nedre del

Sportfiskarna har förberett ett projekt för restaurering av Kvesarumsåns nedre del. De planerade åtgärderna omfattar:

- Våtmarksområden om cirka 8 hektar,
- Restaurering av cirka 1 200 meter vattendrag,
- Anpassning till fortsatt betesdrift,

- Utformning som möjliggör framtida utvidgning söderut vid förändrade markägarförutsättningar.

Statlig finansiering av åtgärden har sökts i form av LOVA (genom Sportfiskarna) och LONA (genom Höörs kommun). Ringsjöns vattenråd har avsatt medel för medfinansiering. Beslut om statlig finansiering väntas i början av 2026. Avsikten är att projektet ska genomföras 2026-2027. Sportfiskarna står för projektledning och Ringsjöns vattenråd bidrar med sakkunskap samt medfinansiering.

5.2 Etablera rutiner, arbetsformer och organisation

En ny verksamhet ska etableras. Uppstarten innebär att riktlinjer, rutiner och arbetsformer ska sättas för vattenrådets roll, kommunernas roll, markägarnas roll etc. Vattenrådet behöver också etablera en organisation för samordningen. Det innebär konkret att en samordnare rekryteras med uppgift att söka externa medel, hålla i markägarkontakter, bygga förtroende, beställa förstudier och projekteringar, vara länken mellan vattenrådet och projekten, förbereda avtal, hålla i kontakter med länsstyrelsen och andra myndigheter. Det finns goda förebilder hos andra vattenråd i Skåne. Ringsjöns vattenråd kommer att bygga sitt arbete på erfarenheter från dessa.

5.3 Markägardialoger, utredningar och åtgärdsbank

Genomförande av restaureringsåtgärder kräver omfattande förberedelser. Markägardialoger är en nyckel. Därutöver behöver förstudier genomföras. För att planera rätt åtgärd på rätt plats behövs även övergripande utredningar. Den Biotopkartering som genomfördes av Hörbyån under 2024 och där slutrapporten publicerades under 2025 är ett exempel på övergripande utredning. Vattenrådet har lämnat in en LOVA-ansökan för att få en utredningsbudget.